

Vojtina Bábszínház
BESZÁMOLÓ
A 2019/2020 - as bábszínházi évről

Debrecen város Bábszínházaként örömmel vállalt szerepünk, immár csaknem 45 éve, hogy elsősorban a 3-12 éves korosztály számára nyújtsunk emberformáló élményeket, járuljunk hozzá Debrecen város élhetőségéhez az itt élő családok szolgálatával. Minden évadban újra kell gondolnunk e szerepünket, hiszen a körülöttünk változó világ újabb és újabb kihívások elé állít bennünket, de remélni merem, hogy az idei évadban is megfeleltünk ezeknek az elvárásoknak.

Az évad mutatószámai: 4 bemutató, 392 előadás, 34.719 látogató, 94%-os látogatottsággal.

I. Kiemelt feladataink voltak az évadban:

- Ebben az évadban **4 új előadást hoztunk létre** (két nagyszínpadi és két játszószínházi előadást). Valamint felújítottuk Iciri-piciri mesék című előadásunkat. Egy tervezett nagyszínpadi előadást nem tudtunk bemutatni a veszélyhelyzet miatt.
- **2 fesztiválmeghívásnak** tettünk eleget: Nagyváradon (Fux Feszt), és Kolozsváron (Puck Nemzetközi Báb- és Maronetszínházak Fesztiválja) szerepeltünk A Csizmadia, a Szélkirály és a Nyúlásztor esete c. előadásunkkal. A DESZKA Fesztivál, a Kaposvári Gyermekszínházi Biennálé és a Csavar-gó Fesztivál veszélyhelyzet miatt elmaradt, később kerülnek megrendezésre.
- 49 vendégelőadást fogadtunk a paletta színesítésének szándékával. Ebből 26 alkalommal került színre a Dobronka cirkusz, világszám! c. előadás, mely választható volt bérletünkben. Tovább **ápoltuk határon túli erdélyi kapcsolatainkat** is vendég előadások meghívásával.
- A **Lázár Ervin Program** keretében azt vállaltuk, hogy Hajdú-Bihar Megye minden 1. osztályos tanulója megnézheti egyik előadásunkat az évadban. Ez 39 előadást jelentett volna 5.026 gyermek és 503 pedagógus részére. A vállaltakat majdnem teljesen sikerült teljesítenünk március 11-ig. Mindössze 4 előadás maradt el összesen 455 fő részére, melyeket az őszi időszakban pótolunk.
- Ebben az évadban a **Magyar Nyelv Napja** kapcsán a debreceni gyermekeknek rendezett ünnepi műsoron közreműködtünk, illetve annak otthont adtunk bábszínházunkban.
- A **Maskarádét** is megrendeztük hagyományainkhoz híven ebben az évadban is.
- Idén is folytattuk a **támogatói programunkat**, melynek keretében 2.195 hátrányos helyzetű gyermeket terveztünk fogadni bábszínházi előadásainkra gazdálkodó szervezetek támogatásával. Ebből **1.554 gyermeket** sikerült fogadnunk március 11-ig. A többi gyermeknek a következő évadban tervezzük az elmaradt előadások pótlását.
- 2018-ban a város **kulturális stratégiájának** megalkotásában kiemelt feladatot vállalt a bábszínház, melyben nagy hangsúlyt kapott a **Vitéz László BábTér – Interaktív bábműhely** (Európai Vásári bábjáték Módszertani Központ) szakmai programjának megalkotása, melyen az idén is dolgoztunk.

II. A 2019/2020-AS ÉVAD MŰSORTERVE:

Óvodás bérlet

Négy előadás – ajánlott életkor 3-7 éveseknek

- **A Csizmadia, a Szélkirály és a Nyúlpásztor esete**
- **A libapásztorlány**
- **A papucsszagató királykisasszonyok**
- **Választható előadás vagy játszószínházi kamarajáték/rítusjáték**

Iskolás bérlet

Négy előadás – ajánlott életkor 6-12 éveseknek

- **A Csizmadia, a Szélkirály és a Nyúlpásztor esete**
- **Óriásölő Margaret**
- **A libapásztorlány**
- **Választható előadás vagy játszószínházi kamarajáték/rítusjáték**

Választható SZÍNHÁZTERMI előadások:

- **Dobronka cirkusz, világszám!**
- **Az előszobaszekrény boszorkánya**

A fent nevezett darabok közül egyedül **A libapásztorlány c. előadást nem tudtuk megvalósítani** a veszélyhelyzet miatt. A következő évadot ezzel az előadással szeretnénk majd indítani.

III. JÁTSZÓSZÍNHÁZ

1. Évadunk óvodás bérletében **A papucsszagató királykisasszonyok** című kamarajátékot mutattuk be, amit 89 alkalommal játszottunk március 11-ig.

2. **Bérletbe választható, repertoáron tartott kamarajáték:**

- **Az aranyszörű bárány**
- **A virágot lépő lány**
- **A csúnya kislány**

Ezen előadások közül csak Az aranyszörű bárány c. kamarajátékokat tudtuk teljesíteni. A másik két előadás a tavaszi időszakra volt betervezve.

3. **Bérletbe választható Szertartás-színház – rítusjáték:**

Rítusjátékon a magyar népszokásaink ünnepköréhez köthető, archaikus szertartásrendet követő, autentikus, eredeti folklórszöveg és muzsika, illetve énekek felhasználásával szerkesztett dramatikus játékot értjük.

Az évköri ünnepi menetet tekintve hat fontos csomópontot érintünk játékainkban: a szüreti mulatságokat, Ádám-Éva játékot, a betlehemest, a farsangi, a húsvéti és a pünkösd-i időszakot.

Szüreti mulatság

„Elmúlt a nyár, itt az ősz, kampósbottal jár a csősz”

Karácsonyvárás

Paradicsomjáték

Karácsonyi betlehemes bábtáncoltatás

„Menjünk mi is Betlehembe!”

Farsangi állatalakoskodás

„Illik a tánc a farsangnak, minden rongya fityeg annak”

Tavaszcímzés - Húsvétolás

„A madarak is hangicsálnak”

Pünkösdi király- és királylány választás

„Szép kerek forogjatok” –

A tervezett rítusjátékaink közül értelem szerűen két előadás típus (a húsvéti és a pünkösdi) maradt el a veszélyhelyzet miatt.

4. Bölcsőszínház program

E programunk keretében a legfiatalabb életkorú gyermekeknek és szüleinek próbálunk olyan önfeledt együttjátszást biztosítani, amelyben az alkotók, a játékokat vezető ritmusokkal, hangokkal, régmúlt idők örökérvényű gyermekdalaival és mondókaival az elvarázsolódás élménye mellett a közös játék örömét éltetik meg.

Az évad során **19 alkalommal** volt lehetőségük a legkisebbeknek és szüleiknek részt venni a **Babusgató** programunkon, még 9 alkalmat terveztünk az évadban, amelyeket a veszélyhelyzet miatt már nem tudtunk megvalósítani.

IV. SZÍNHÁZI NEVELÉSI PROGRAM

2011-2012-es évadtól bővítettük az interakcióra épülő játékaink sorát, és elindítottuk színházi nevelési programunkat, melyet a játszószínház után színháztermi előadásainkra is kiterjesztettünk.

Színházi nevelési programunk alapvető céljaként azt fogalmaztuk meg, hogy a Debrecen városában, illetve Hajdú Bihar megyében élő, közoktatásban résztvevő gyermekek nem formális és informális nevelését és oktatását gazdagítjuk, támogatjuk. A bábszínház falain belül megélhető tapasztalat és tanulás hatékonysága elsősorban a színházi eszközökön keresztül, ezek játékos módon való felhasználása által, illetve közvetlen játék során jelentkezzen.

E programunkban megvalósuló tevékenységi formák az évadban:

I. Forma: BÁB-VILÁG

Nyílt napok a Vojtina Bábszínházban

Több életkori csoportnak tematikusan szerkesztett napok.

A program a bábszínház szervezeti egységeinek körbejárásával kezdődik, majd egy előadás megtekintésével zárul.

Ebben az évadban 12 alkalommal terveztük ezt a programot, melyet **6 alkalommal** sikerült megvalósítanunk március 11-ig, összesen 6 csoport, **168 gyermek** és **23 kísérő pedagógus** vett részt ezeken a foglalkozásokon.

II. Forma: BÁB-JÁTSZÓ-HÁZ

A magyar dramatikus-bábos néphagyományok és a kortárs bábművészet egymásra találása.

Az ünnepteremtés az egyénnek, de a közösségnek is az önazonosságot jelenti. A résztvevőkkel nem a hagyomány autentikus megéltetése a fontos, hanem *itt és most az „enyém lett”* élménye. A hagyományok tiszteletén túl a folytonosságot, az újraélés lehetőségét és a jelenünkben való természetes elhelyezést próbáljuk megélni.

Ennek a programnak a keretében általában egy-egy csoport hat alkalommal látogat el hozzánk az évadban, az évköri ünnepi menetet tekintve hat fontos csomópontot érintünk játékainkban: a szüreti mulatságok, a karácsonyvárás, a betlehemes, a farsangi, a húsvéti és a pünkösdi időszakot. A programban két előadás (a húsvéti és a pünkösdi) maradt el a résztvevő gyerekeknek a veszélyhelyzet miatt.

Ebben az évadban három csoport (**80 gyermek és 8 kísérő pedagógus**) járt erre a **12 alkalomra**, a tervezett 18 alkalom helyett.

III. Forma: BÁBOS TÁRS-JÁTÉKOK

Interaktív előadás-feldolgozó órák, kiemelten a színháznézésre, az értelmezések feltárására és az élmények elmélyítésére szolgálnak. Ebben az évadban az óvodás korosztályra koncentráltunk, de általános iskola alsó- tagozatos osztályokat is megszólítottunk.

Az előadásokhoz a látottakat feldolgozó drámaóra kapcsolódik. Ezek tartalma: előadás elemzés, társművészetek szerepe a bábszínpadon, mesei értelmezések és napjaink aktuális helyzeteinek egymásra találása játékos formában.

Ebben az évadban 10 alkalommal terveztük ezt a programot, melyet **4 alkalommal** sikerült megvalósítanunk március 11-ig, összesen 4 csoport, **119 gyermek és 12 kísérő pedagógus** vett részt ezeken a foglalkozásokon.

Ahogy az a programok számaiból is látszik az évadra tervezett Színházi Nevelési Programunk több, mint fele megvalósult 2020 március közepéig, de a többi előadást és foglalkozást el kellett halasztanunk a koronavírus miatt elrendelt vészhelyzetre való tekintettel.

Az elmaradt programokat a következő évadban szeretnénk pótolni.

ÚJ SZÍNHÁZI NEVELÉSI ELŐADÁS és a hozzá kapcsolódó feldolgozó óra

CÍME: *A talált gyerek*

MŰFAJA: *TIE-előadás* (interaktív és részvételi színházi előadás)

CÉLCSOPORT: **5-6. osztályos tanulók**

HELYSZÍN: **Vojtina Bábszínház kamaraterme**

Író, dramaturg: **Róbert Júlia**

Rendező, színházi nevelési konzulens, látványtervező: **Gyombolai Gábor**

Színész-drámatanárok: **Köllő Andrea, Magi Krisztina, Haragonics Zalán m.v**

Az előadás elkészült, megtartottuk a munkabemutatóját 2019 decemberében. 3 előadást terveztünk belőle még tavasszal, amelyeket a vészhelyzet miatt már nem tudtunk megtartani, de a következő évadokban szeretnénk repertoáron tartani az előadást.

V. SNI PROGRAM

A társadalmi integrációt segítő művészeti játszószínházi programunk 2004 óta gazdag tapasztalatot hozott a benne alkotóknak. Nyitottságot, természetes közvetlenséget, empátiát erősített a bábszínészekben, valamint a kommunikáció határait tágította ki a játsszó és a játszató között. Ugyanakkor a hozzánk visszajáró csoportok és egyének mindegyikében olyan elfogadói, meleg, érdeklődő attitűdöt alakított ki, mely a bizalom, a közösségi értékek alapját képezik.

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrációjában biztosítjuk:

- a játékokban, a mesékben, a tevékenységekben (bábkészítés, tánc, zenélés) az egymásra találás és az egymásra utaltság felismerését, ugyanakkor az egyedi, egyéni Én megerősítését,
- a bábjáték hagyományainak megélését, éltetését a tárgy animációtól a mives, művészi bábbal megformált játékgig,
- a gyermekek világképének és a bábjáték hatásrendszerének egymás szolgálatába állítását,
- annak lehetőségét, hogy a sajátos nevelési igényű és az ép gyermekek itt a bábszínházban ismerjék fel: világunk egymással teljes, mindenkinek önmagához képest kerek a világ.

Az évad során **17 foglalkozás** keretében tudtunk sajátos nevelési igényű gyermekeket fogadni.

VI. KIÁLLÍTÁSI PROGRAM

Az évadban három kiállítást rendeztünk:

- **Égrejárók – Kustárné Almási Zsuzsanna, a Fabula et Figura Műhely bábjátékosának kiállítása**
„A Fabula et Figura Műhelyben társammal, Kustár Gáborral arra vállalkoztunk, hogy a történetekért az „égig megyünk”, hogy ősi, szakrális és bibliai történeteket, meséket keltünk életre a bábjáték „képes nyelvének” segítségével. Ezek a történetek mély tudásanyagot őriznek a világról, rólunk emberekről és az emberhez odaforduló Istenről. Azért játszunk és mesélünk, hogy ez feltárhasson.”
(2019. szeptember 12. – november 3.)
- **Végtelen végeken – Michac Gábor kiállítása**
A fiatal alkotó, Michac Gábor díszlet-, jelmez- és bábtervező, 2010-ben végzett a Kaposvári Egyetem Művészeti Karán. Az azóta született színházi, látványtervezői alkotásait szinte lehetetlen számba venni, olyan gazdag és sokszínű eddigi munkássága. Formavilága lenyűgöző: szenvedélyes, pazar és időnként minimalista. Mértéke a sokszínűségben a minőség, figurái formabontóak és bátor vizualitással megfogalmazottak.
(2019. november 18. – 2020. január 12.)
- **„JÁTSZANI, JÁTSZANI, JÁTSZANI AKAROK!” – avagy Vitéz László vándorúton**

2020. január 29-én tölténé be 95. születésnapját Kemény Henrik, a világhírű bábművész, Vitéz László játékos. A nemzetközi és a hazai színházművészet a 20. század vásári bábjátékosainak családjában a legismertebbek közé sorolja.

Kemény Henrik sokszor, 87 évesen, életének utolsó évében is mondogatta, hogy „***amíg a kezemet emelni tudom, játszani, játszani, játszani akarok!***”

A Vojtina Bábszínházban tárlattal tisztelgünk előtte, melynek szokatlansága, hogy nem a Kemény Bábszínház bábos hagyatékából, hanem a fotóiból merítünk. Egy általunk elképzelt és létrehozott fotóalbumot szeretnénk a közönség elé tárni, melynek központi figurája a Mester, Kemény Henrik, a zseniális művész, a magát sok rejtéllyel körbe épített ember. Minden képen őt látjuk, ő néz ránk, ő tesz-vesz valamit.

A fotófal előtt „megszólalásra” bírjuk személyes tárgyaiból azokat, melyek életének ikonikus darabjai lettek: barna bábos bőrönd, mellyel beutazta a világot, kék köpeny, amelyben „bütykölt”, első bábja, melyet az édesapjától kapott, hokedli, amin gyerekkorában elérte a paravánt...

Tárlatunkon a fotók és a tárgyak együttesét nézve a nézőben rajzolódhat meg az összkép. **(2020. január 29. – március 20.)**

Még további két kiállítást terveztünk az évadban, amelyeket a veszélyhelyzet miatt nem tudtunk megvalósítani.

VII. A MÁRCIUS 11-ÉN KIHIRDETETT VESZÉLYHELYZET UTÁN:

- egyrészt az online térbe helyeztük át a tevékenységünket,
- másrészt a bábszínház azon munkatársai, akik nem az online tartalmak létrehozásában munkálkodtak, (műhely munkatársak, pénztáros, információs kollégák, takarítók, beengedők) a debreceni kórházak osztályai számára varrtak szájmaszkokat a MODEM kezdeményezéséhez csatlakozva.

Online megjelenések

Április 20-án, hétfőn indult el online eseménysorozatunk, amelyet június 14-ig működtetünk.

- Hétfőnként a mese és a vers napján színészeink (Asbóth Anikó, Hell Krisztina, Nagy Mónika, Hajdú Péter) felolvastak egy-egy mesét, amelyet már korábban színpadra állítottunk. Mercs Máté Péter színészünk Vackor történetét mesélte el részenként önálló sorozatában. Reschofsky György bábszínészünk pedig történeteket mesélt diafilmeket bemutató sorozatában.
- Keddenként a zene napján dalokat tanítottunk meg a gyerekeknek színháztermi báb előadásainkból, valamint játszószínházi kamarajátékaink betétdalait tettük elérhetővé aláfestő animációkkal.
- Szerdánként a mozgás és a tánc napján játékos mozgásfoglalkozásokat tartott Magi Krisztina bábszínészünk a képernyőn keresztül.
- Csütörtökönként a kézművesség napján bábkészítő foglalkozásokkal várta a gyerekeket Magi Krisztina bábszínészünk és Oláh Richárd bábkészítőnk. Valamint színezőket osztottunk meg a gyerekekkel, amelyeket előadásaink bábterveiből készítettünk.
- Péntekenként a társasjátékok napján kvíz, puzzle, memória játékokkal szórakoztattuk közönségünket az előadásainkhoz kapcsolódóan. Valamint egy Bábos fejtörő c. játékkal, amelynek keretében minden pénteken megosztottunk négy bábról készült fényképet és a közönségnek ki kellett találnia, hogy melyik bábszínész keltette életre őket.
- Szombatonként a Vojtina Tv adásokban számoltunk be közönségünknek legfrissebb híreinkről, illetve Ábránd, a kifejezetten az online adásokhoz készült mesemánó ezeken

a napokon interjút készített színészeinkkel, vezetőinkkel, hogy jobban megismerhesse őket közönségünk.

- Vasárnaponként pedig, a színház napján közzé tettük egy-egy korábbi bábszínházi előadásunk felvételét, amelyet egy héten keresztül bármikor megnézhettek a gyerekek. De ezeken kívül még online rajzpályázatokat és meseíró pályázatokat is hirdettünk közönségünknek.

Online eseménysorozatunkat honlapunkon, Facebook oldalunkon és YouTube csatornánkon követhették nézőink.

Hetente átlagosan 10.000 embert értünk el bejegyzéseinkkel.

Sok pozitív visszajelzést kaptunk közönségünktől az online programok kapcsán.

Az online térben való működésben a debreceni családok karanténban töltött idejét igyekeztünk segíteni. Online programjainkat az általunk képviselt értékek mentén, a saját szakmai munkánkból bontottuk ki.

Debrecen, 2020. július 20.

Asbóth Anikó
igazgató-művészeti vezető